

Vyjádření k návrhu vzdělávání sester ve studiu „4+1“, který navrhuje ministerstvo zdravotnictví ČR.

Návrh vzdělávání sester systémem „4+1“ :

- je potupný a urážející pro profesi sestry.
- je v rozporu s doporučeními WHO, ICN, EFN vztahujících se ke vzdělávání všeobecných sester.
- povede k nižšímu finančnímu ohodnocení pracovníků vykonávajících toto povolání.
- spěje ke snížení prestiže sesterské profese.
- při svém naplnění bude znamenat zhoršení zdravotní péče. Je vědecky dokázáno, že úroveň vzdělání ošetroujícího personálu má vliv na poskytování kvalitní a bezpečné péče.
- směřuje ke snížení zájmu o studium tohoto oboru a následně ke kritickému nedostatku sester.
- neřeší nastupující personální krizi nedostatku ošetrovatelského personálu, především všeobecných sester.
- je nebezpečný tím, že může být podnětem pro snižování požadavků na kvalifikační přípravu i u ostatních nelékařských zdravotnických povolání (pracovník s nižším vzděláním zaměstnavatele méně stojí).

Přijetí tohoto návrhu udělá z České republiky „exotickou“ zemí, vymykající se zavedenému standardu kvalifikační přípravy všeobecných sester. Ve 22 zemích EU (včetně ČR) se kvalifikační příprava sester realizuje po 12 letech všeobecného vzdělání, tj. po ukončeném středoškolském vzdělání. V 16 zemích se jedná jen o vzdělávání na vysokých školách. Pouze 3 země připravují sestry na výkon povolání po ukončeném 10letém všeobecném vzdělání. Současná personální krize ve zdravotnictví – nedostatek pracovníků ošetrovatelských profesí ve zdravotnické praxi, není primárně způsobená systémem vzdělávání. Je proto naivní se domnívat, že bude vyřešena změnou systému vzdělávání. Důvody nedostatku personálu souvisejí s přetěžováním sester, celkově stresujícím pracovním prostředím a nízkým finančním ohodnocením.

Pozornost by se měla obrátit na skutečné příčiny nedostatku všeobecných sester, respektive nelékařských zdravotnických profesionálů a na jejich řešení. Možností se nabízí několik, např.:

- Vytvořit takové podmínky výkonu povolání, které umožní vzdělaným nelékařským profesionálům uplatnit nabyté kompetence.

- Podpořit současné vzdělávání sester navýšením kapacit vzdělávacím institucím připravujícím sestry – vyšším a vysokým školám.
- Zohlednit úroveň dosaženého vzdělání v pracovních kompetencích a odměňování nelékařských zdravotnických pracovníků.
- Promítnout pracovní činnosti nelékařských zdravotnických pracovníků do úhradové vyhlášky.
- Změnit nastavení minimálního personálního obsazení, které je neslučitelné s požadavky na zajištění kvalitní a bezpečné péče.
- Nastavit systém smysluplného celoživotního vzdělávání, který bude vstřícný k profesionálnímu růstu nelékařských zdravotnických pracovníků.

Mění se zdravotní potřeby obyvatel vyžadují velmi erudovanou zdravotní péči, kterou může zajistit jen osobnostně zralý, vysoce odborně vzdělaný, kriticky myslící a empatický zdravotník. Nakolik splní tyto požadavky absolventi navrhovaného systému vzdělávání sester?

V Olomouci 4.2.2016

Zdeňka Mikšová, R.N.